

Zadání – shrnutí expozice

Krematorium architekta Ivo Klimeše v Ostravě mělo v době svého vzniku výjimečnou architektonickou a uměleckou hodnotu. V průběhu let provozu došlo k pozvolné korozi této kvality důsledkem různých nekonceptních stavebních a technologických úprav. Technologie kremace postupně převálcovala spirituální a uměleckou hodnotu původní stavby.

Krematorium Ostrava je jediné v celém Moravskoslezském kraji. Poměr 11 000 provedených kremací ku 500 smutečním obřadům definuje stavbu zejména jako průmyslovou technologickou a duchovní obřadní provoz se stal pouze doplňkem této technologie. Malá obřadní síň byla osazena dvěma spalovacími pecemi. Původní výtvarná díla z velké části zmizela.

Technického vybavení objektu je zcela neadekvátní - vnitřní rozvody jsou realizovány nepřijatelně. Obálka budovy, s výjimkou střechy, je za hranicí své životnosti a svou estetickou hodnotou neodpovídá významu krematoria.

Princip a filosofie návrhu

Motto: Navrátit krematoriu důstojnost a noblesu. Principem návrhu je respekt k původní stavbě, obnova původní kvality a velkorysosti.

Cíle návrhu lze shrnout do tří kapitol:

1. vrátit stavebními úpravami krematoria jeho původní mimořádnou architektonickou a uměleckou kvalitu
2. důsledně zjednodušit a vyčistit provozní řešení s možností budoucí expanze
3. stavebně technickými úpravami pláště a technického vybavení objektu zajistit optimální provozní náklady

První krematorium bylo vystavěno v Miláně a jeho hlavním prostorem bylo žároviště. Navracíme krematoriu jeho základní prvek, odhalujeme podstatu krematoria a celý proces zpopelnění. Zvýrazňujeme to, co je podstatou krematoria - pec a komín. Ukazujeme pozůstalým pravdivou cestu kremačního procesu. Ponecháváme však důležitost a důstojnost obřadu rozloučení.

...Fasády jako opony života, zavírají se a otevírají se před námi. Zářivé mosazné obložení vyjadřuje dramatičnost a proměnlivost okamžiku v čase. Recyklovatelný mosazný materiál zosobňuje nesmrtelnost a zároveň nekonečný koloběh života. Dekorace vycházejí z motivů fragmentů přírody, jejíž jsme součástí. Kořen jako symbol života prorůstá námi skrz naskrz. Voda jako uklidňující činitel, odnese smutek a utrpení...

Architektonické řešení

Urbanistické řešení hřbitova s dominantou krematoria považujeme za velmi zdařilé, nemáme žádnou ambici do něj zasahovat, neměníme stávající tvar a objem krematoria.

Odstraňujeme nevhodné přístavby, dostavby a vestavby.

Navrhujeme kompletní úpravu vnitřního dispozičního řešení objektu tak, aby odpovídalo ideálnímu provoznímu schématu.

Jednoznačně definujeme jeden nový veřejný vstup pro smuteční hosty. Doplňujeme stávající hmotovou kompozici o představený portál se sloupořadím nové vstupní haly umístěný mezi obě smuteční síně. Rozšiřujeme zvýšené dlážděné plateau před objektem. U vstupu umísťujeme uklidňující

vodní prvky, před krematoriem replikujeme původní známé umělecké dílo – kovový reliéf Ratolest sochaře Vladimíra Janouška v nové poloze a v novém měřítku.

Obnovujeme komíny jako kompoziční a funkční prvek krematoria.

Velkou obřadní síň čistíme od nevhodných nánosů, upravujeme zádveří a schodiště na balkón.

Rekonstruuje malou obřadní síň s ponecháním pecí uvnitř – nabízíme pozůstalým obřad s pohledem na pec; rozloučení v rodinném kruhu je variabilní podle počtu osob a podle individuálních přání pro průběh obřadu.

Navrhujeme výměnu fasády na obou těchto hlavních objemech objektu s novým - vertikálním řádem konkávního obkladu. Na administrativní část objektu doplňujeme sjednocující představenou stínící vrstvu z perforovaného plechu. Plechové fasády odkazují na původní fasádu a kontext průmyslové Ostravy.

Interiér velké obřadní síně je navržen s respektem ke stávajícímu velkolepému prostoru a uměleckým dílům, která jsou zachována a zdůrazněna. Nahrazujeme celoplošné dřevěné obložení stěn novým bílým obkladem s měkkou konkávní profilací, která evokuje pocit opony. Balkón se stává aktivním prvkem interiéru. Prosklená západní stěna je doplněna měkkým akustickým závěsem.

Interiér malé obřadní síně akcentuje provoz obou pecí. Pece budou obloženy pohledovým plechem, vnitřní stěny budou řešeny opět novým bílým obkladem s měkkou konkávní profilací.

Interiér vstupní haly – foyer bude jednoduchá kompozice tmavé kamenné dlažby, nosné železobetonové konstrukce a bílých omítaných stěn.

Provozní a dispoziční řešení

Cílem je maximální zjednodušení a vyčištění provozního schématu důsledně rozděleného na tři jednotlivé provozní celky – technologickou, administrativní a obřadní část:

Technologická část - na manipulační dvůr navazuje provozní vstup, kde pod dohledem dispečinku dochází k příjmu rakví a výdeji uren. Sklady uren navazují přímo na žároviště. Žároviště 1 je doplněno o čtvrtou pec, sklad uren má ve sklepech pod žárovištěm. Žároviště 2 má sklad uren v sousedním skladu za dispečinkem. Chladírna a mrazírna mají zvětšenou půdorysnou plochu. Provozní chodba obsluhuje veškerý technologický provoz, který se nemíchá s kancelářským ani veřejným prostorem. Koncepce návrhu umožňuje do budoucna jednoduché rozšíření provozní části o další pece prostým přidáním dalšího žároviště a příslušné plochy chladiřen, mrazíren a skladů uren.

Administrativní část – celý administrativní provoz je přesunut do jihovýchodního křídla na místo dnešní čekárny smutečních hostů. Vstup do této části je přes uzavíratelné poloveřejné atrium. Kancelář ředitele je přesunuta z odstraněného přístavku na adekvátní pozici do čela jihovýchodního křídla. Na prostory kanceláří navazují upravené dispozice zázemí zaměstnanců – denní místnosti, hygienického zázemí a šaten.

Obřadní veřejná část – podstatnou změnou je přesunutí a sjednocení hlavního veřejného vstupu pro pozůstalé, který je umístěn mezi oba hlavní objekty obřadních síní a doplněn představeným portálem. Na vstup navazuje foyer – vstupní hala / čekárna smutečních hostů. Z foyer jsou přístupné jednotlivé obřadní síně a hygienické zázemí pro veřejnost. Malá obřadní síň navazuje na žároviště 2 upravené tak, aby umožňovalo pozůstalým sledovat proces žehu, řešení umožňuje variabilní rozdělení.

Navržené dispoziční řešení je čisté, jasné a přehledné.

TEXTOVÉ VYJÁDŘENÍ NÁVRHU – DOPLŇUJÍCÍ INFORMACE A TECHNICKÉ SPECIFIKACE

Popis konstrukčního a materiálového řešení

Nosná konstrukce stávajícího objektu bude zachována bez zásadních úprav. Přestavba vnitřních dispozic objektu je předpokládána ze zděných příček se štukovými omítkami.

Nová přístavba vstupního foyer se sloupořadím je navržena z pohledového probarveného betonu na základových patkách. Střecha plochá jednoplášťová.

Zpevněná plocha nástupního plateau má dlažbu dělenou kamennými pruhy s betonovými obdélníky.

Fasáda

Obálka budovy bude řešena tak, aby eliminovala tepelné ztráty a snižovala tepelné zisky - odpovídala tepelně technickým doporučením normy.

Veškeré okenní výplně budou vyměněny za nové, navrhujeme hliníkový fasádní, okenní a dveřní systém s barevnými rámy v mosazné barevnosti. Prosklené výplně budou zasklené izolačními trojskly, povrch skla bude mít pokovenou vrstvu snižující prostup tepelného záření.

Konkávni fasáda hlavních objemů obřadních síní je navržena jako atypická provětrávaná plechová fasáda na kovovém nosném roštu. Konkávni barevné graficky pojednané plechy mají mosaznou barevnost doplněnou černou grafikou. Využíváme charakteristickou vlastnost mosazi, kterou je přirozená oxidace a v jejím důsledku změna barevnosti, pokrytí patinou prohlubující charakter fasády. Valéry materiálu jsou podpořeny použitím různých slitin s rozdílnými poměry mědi a zinku.

Plechové jsou kotvené do přiznaných nosných svislých sloupků, prostorová stabilita je zajištěna vodorovnými žebry – obručemi. Tepelná izolace fasády je vložena do kazetového fasádního systému s přerušeným tepelným mostem. Tenkostěnný skládaný fasádní systém je kotvený na stávající nosnou konstrukci objektu. Vnitřní obklad je odsazený – vzniká instalační meziprostor pro rozvody vzduchotechniky, kabeláží, audio zařízení a akustických izolací.

Vnitřní obklad je opět konkávniho tvaru – jedná se o bílé svisle drážkované panely na bázi dřeva - vyztužené žebry, které jsou kotvené do nosných sloupků. Vnitřní obklad bude perforovaný podle potřeb akustiky, budou v něm osazeny vzduchotechnické vyústky, reproduktory, světla apod.

Fasáda administrativní části objektu je doplněna představenou stínící stěnou z perforovaného plechu tmavě šedé barevnosti.

Fasáda technologické části objektu bude zachována jako kontaktní zateplovací systém se štukovou omítkou, bude upravena barevnost na světle šedou barvu.

Zásahy do střechy nepředpokládáme.

Koncepce návrhu technického vybavení objektu

Navrhujeme kompletní opravu / výměnu technického vybavení objektu. Cílem je maximální využití energie odpadního tepla, která je produkována sestavou pecí za účelem snížení provozních nákladů a zajištění komfortního vnitřního prostředí v jednotlivých prostorech.

Základní myšlenkou je maximální zisk odpadního tepla z provozu pecí. Toto teplo bude získáváno pomocí spalinových výměníků umístěných na kouřovodech a ve formě horké vody bude vedeno do centrální strojovny umístěné v suterénu. Kvůli vyrovnání nerovnoměrnosti provozu pecí bude teplo akumulováno v zásobníku. Teplo bude využito pro ohřev TUV, pro vytápění a ohřev větracího vzduchu a dále pro přípravu chladicí vody technologií absorpčního chlazení. Chladicí voda bude využita pro chlazení

objektu, chlazení větracího vzduchu i pro technologické chlazení. Dalším možným využitím je nasazení technologie ORC pro přímou výrobu elektrické energie za využití horké vody. Technologické zařízení bude umístěno ve strojovně v suterénu pod žárovištěm č. 1.

Větrání objektu bude kompletně nucené za využití vzduchotechnických jednotek vybavených rekuperací tepla. Je uvažováno se dvěma centrálními jednotkami, které budou čerstvým vzduchem zásobovat jednotlivé prostory podle požadavku na větrání. Pokud prostory nebudou využívány, bude snížen výkon VZT jednotek a budou sníženy provozní náklady. Větrací jednotky budou umístěny na střeše objektu tak, že nebudou rušit celkový pohled na objekt. Rozvody větracího vzduchu budou vedeny pod střechou a v podhledech.

Úprava vnitřního prostředí bude zajištěna vhodným způsobem odpovídajícím charakteru řešeného prostoru. Např. obřadní síně budou teplovzdušně vytápěny a podobně i chlazeny, kancelářské prostory budou vybaveny cirkulačními jednotkami a v prostorech zázemí budou umístěna otopná tělesa.

Celý systém zdroje tepla a chladu i jednotlivých koncových zařízení bude řízen systémem měření a regulace, který zajistí komfortní, automatický a úsporný provoz.

V objektu bude navrženo hospodaření s dešťovými vodami, které budou jímány pro využití na závlahy, případně na splachování toalet.

Samostatně může být řešeno umístění fotovoltaické elektrárny – striktně však tak, aby nebyl narušen vzhled budovy.